

Hvordan utfordres politirollen i oppdrag som omhandler mishandling i nære relasjoner?

Litteraturstudie

BACHELOROPPGAVE (OPPGAVE03)

Politihøgskolen

2022

Kand.nr : 391

Antall ord: 7073

Sammendrag

Den overordnede problemstillingen i oppgaven er «Hvordan utfordres politirollen i oppdrag som omhandler mishandling i nære relasjoner?». Problemstillingen er vid og derfor spisses den ved at oppgaven tar for seg noen spesifikke fokuspunkter. Blant annet fokuseres oppgaven rundt hvordan politiet oppfatter den voldutsatte, og hvordan dette kan sees i sammenheng med viktimologien. Generelle forestillinger om voldutsatte og kjønn er også sentralt for oppgaven. Litteraturstudie er metoden som er anvendt i oppgaven, basert på at det finnes et bredt utvalg av studier og forskning på feltet som gir grunnlag for diskusjon. Oppgaven peker i stor grad på viktigheten av kompetanse og kunnskap blant politiet tilknyttet sakstypen, for at møtet med den voldsutsatte skal bli vellykket og preget av profesjonalitet. At samfunnets stereotypier og forestillinger tilknyttet sakstypen kan prege politiets møte med de involverte, er også sentralt. Poenget med oppgaven er ikke å anslå hvorvidt politiets kompetanse på feltet er god nok eller ikke. Imidlertid byr møtet med den voldutsatte på en rekke momenter som utfordrer politiets rolle, som potensielt krever at man er utrustet med en grunnleggende kompetanse tilknyttet sakstypen.

INNHOLD

1.0 INTRODUKSJON	1
1.1 BEGRUNNELSE FOR VALG AV TEMA	1
1.2 PROBLEMSTILLING OG AVGRENSNING	1
1.3 OPPBYGNING	2
1.4 BEGREPSAVKLARING	2
2.0 METODE.....	3
2.1 EN LITTERATURSTUDIE	3
2.3 KILDEVALG OG KILDEKRITIKK	4
2.4 FORFORSTÅELSE	5
3.0 RESULTAT	5
3.1 POLITIETS OPPFATNING AV KVINNERIGE VOLDSUTSATTE	5
3.1.2 KVINNERES ERFARING	7
3.3 ÅPENHET FOR MENN SOM VOLDUTSATT	8
4.0 DISKUSJON.....	10
4.1 POLITIETS IVARETAGELSE AV PROFESJONALITETEN	10
4.2 VIKTIGHETEN AV KOMPETANSE - VOLDSHJULET	12
4.3 FORESTILLINGER TILKNYTTET KJØNN	13
4.4 GENERELLE FORESTILLINGER OG STEREOTYPIER	15
5.0 AVSLUTNING	17
6.0 LITTERATURLISTE.....	18

1.0 Introduksjon

1.1 Begrunnelse for valg av tema

Mishandling i nære relasjoner er en samfunnsutfordring, som politiet stadig må ta seg av på oppdrag. I riksadvokatens rundskriv fra 2022 om prioritering av etterforskning av bestemte sakstyper, er blant annet mishandling i nære relasjoner rangert som nr. 3 av det som skal prioriteres høyt. (Riksadvokaten, 2022, s. 7). Regjeringen har dessuten utarbeidet handlingsplanen «Frihet fra vold», for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner som er gjeldende i perioden 2021-2024. Dette understreker at temaet er høyst samfunns- og tidsaktuelt, og at politiet skal rette fokus og oppmerksomhet mot denne sakstypen. Dette er en sakstype som i stor grad preges av kompleksitet, noe jeg vil gå nærmere innpå. Nettopp dette gjør temaet både utfordrende og spennende å skrive om.

I løpet av praksisåret mitt fikk jeg noen få oppdrag av denne sakstypen, hvor jeg oppdaget at dette var noe som fanget interesse hos meg. Forhåpentligvis vil arbeidet med bacheloroppgaven styrke meg i møte med involverte i disse sakene, ved at jeg har en grunnleggende kompetanse og forståelse på feltet.

1.2 Problemstilling og avgrensning

«Hvordan utfordres politirollen i oppdrag som omhandler mishandling i nære relasjoner?», er den overordnede problemstillingen i oppgaven.

Politirollen kan utfordres på mange måter i politipatruljens møte med denne oppdragstypen. Dermed er problemstillingen i seg selv, både vid og åpen. Problemstillingen er rettet mot viktimologien, altså offer-læren, og det å knytte denne oppimot sakstypen. Dette er interessant å peke på med tanke på hvordan politiet oppfatter de voldutsatte utfra deres opptreden, og hvordan dette preger deres relasjonsbygging. Generelle forestillinger om voldutsatte og kjønn er også sentralt for oppgaven, som bør sees sammenheng med viktimologien. I regjeringens handlingsplan «Frihet fra vold», fremkommer det i en nasjonal omfangsundersøkelse fra 2014 at 9,2 prosent kvinner og 1,9 prosent menn oppgir og ha blitt utsatt for alvorlig fysisk vold av partner. Denne undersøkelsen forteller at flere kvinner enn menn utsettes for alvorlig og gjentatt vold i et parforhold. (Justis- og beredskapsdepartementet, 2021, s. 19). Normen er dermed at kvinner er den som oftest utsettes for mishandling i et parforhold, som potensielt kan påvirke politiets åpenhet og anerkjennelse av menn som voldsutsatte.

Oppgaven tar utgangspunkt i heterofile relasjoner. Oppgaven vil også bli begrenset ved at den ikke har fokus på hvordan selve mishandlingen skjer, og ikke utdypende hvordan mishandling kan påvirke et menneske på det psykiske plan. Vold mot barn vil heller ikke være et tema i oppgaven på grunn av oppgavens omfang.

1.3 Oppbygning

I kapittel 2.0 av oppgaven vil metoden som er anvendt i oppgaven bli forklart og begrunnet. Her vil også anvendte kilder og kildekritikk belyses. Egen forforståelse tilknyttet oppgavens tematikk og betydningen denne vil ha for innhenting av teori, vil også forklares. Kapittel 3.0 tar utgangspunkt i utvalgte studier, som blir aktuelle redegjørelser oppimot problemstillingen og de spesifikke fokuspunktene. I kapittel 4.0 foretas det drøftelser på bakgrunn av redegjørelsene som er gjort i kapittel 3.0. Her diskuteres det hva som er utfordrende i møtet mellom politi og voldsutsatte i disse oppdragene, ved å sette utvalgt teori og diverse perspektiver oppimot hverandre. I kapittel 5.0 oppsummeres diskusjonen i korte trekk, samt at eventuelle konklusjoner trekkes frem.

1.4 Begrepsavklaring

Vold

For å forklare voldsbegrepet vil jeg ta utgangspunkt i psykolog, Per Isdal, sine definisjoner. Først og fremst kan vold kan ta flere former. «Opplevelsesmessig vil disse voldsformene fortone seg svært forskjellig, både for mishandleren og for den mishandlede». (Isdal, 1997, s. 137). Det er vanlig å skille mellom fire hovedtyper av vold. Det er fysisk vold, psykisk vold, seksuell vold og vold mot eiendom. Isdal beskriver fysisk vold som enhver bruk av fysisk makt for å true, kontrollere eller tvinge en annen person til å gjøre noe den ikke vil. Psykisk vold betraktes som skremmende, truende, ydmykende eller kontrollerende handlinger. (Isdal, 1997, s. 139). I oppgaven vil ikke selve voldsformen være sentral, men betydningen av selve begrepet er vesentlig å poengtere.

Mishandling i nære relasjoner

Mishandling i nære relasjoner omfattes av Straffelovens § 282. For at det skal være en nær relasjon sett i lys av loven, kan partene for eksempel være nåværende eller tidligere ektefelle eller samboer jf. Strl. § 282, a). Det er denne typen relasjon som er aktuell i akkurat denne oppgaven. For at noe skal betraktes som mishandling i for eksempel et ekteskap i henhold til denne paragrafen må den ene påføre trusler, tvang, frihetsberøvelse, vold eller andre krenkelser, alvorlig eller gjentatt mishandle den andre jf. Strl. § 282, 1. ledd.

Det er viktig å understreke at mishandling er et begrep, som omfavner vold. Imidlertid vil oppgaven veksle noe mellom bruk av begrepene «mishandling» og «vold», men dette dreier seg i hovedsak om hva den konkrete litteraturen anvender.

2.0 Metode

2.1 En litteraturstudie

For å belyse oppgavens problemstilling, er det metoden litteraturstudie som anvendes. Problemstillingen vil diskuteres i lys av studier som allerede er gjort tilknyttet tematikken, mishandling i nære relasjoner. Valget av metode er basert på at det finnes et bredt utvalg av studier og forskning på feltet, som vil kunne gi et grunnlag for diskusjon.

Mishandling i nære relasjoner er et samfunnsproblem som mange kjenner til, og er på ingen måte et ukjent fenomen. Innenfor denne tematikken så jeg for meg at innhenting av litteratur ikke ville være særlig utfordrende. Vold i nære relasjoner har blitt tematisert på politihøgskolen i undervisningssammenheng, som gjør at noe relevant litteratur allerede har vært kjent. Det var ikke krevende å finne litteratur i den innledende fasen av bachelorprosessen, som gjorde det enklere å avgjøre at dette ville bli oppgavens endelige tematikk. Jeg fant ut at det er litteraturstudie som metode som egner seg best til min type problemstilling. Jeg så det ikke som nødvendig å foreta egne undersøkelser, og vurderte dermed ikke en empirisk metode oppimot problemstillingen.

2.3 Kildevalg og kildekritikk

Nå vil innhenting av diverse litteratur som anvendes i oppgaven, presenteres. Jeg har valgt tre studier av ulike forfattere som både presenterer forskning og henviser til teori. Valg av studier og annen litteratur er basert på relevansen til problemstillingen og de valgte fokusmomentene. Jeg har vurdert den anvendte litteraturen oppimot kvalitet og troverdighet. Blant annet har jeg undersøkt de ulike forfatternes fagkompetanse innenfor feltet. Jeg har vurdert om forfatterne kan ha interesse av å styrke enkelte argumenter eller belyse ensidige perspektiver. I tillegg har jeg undersøkt om informasjon jeg har funnet, er å finne i flere andre kilder. Dette kan sees på som en kvalitetssikring.

Forskningen og teorien jeg henter ut fra de utvalgte studiene, vil danne grunnlag for diskusjon videre i oppgaven. Studiene presenterer perspektiver som jeg vurderer som interessante å se i sammenheng med hverandre. De utvalgte studiene er kvalitative, da de går i dybden av tematikken. I flere av disse studiene er det for eksempel gjort intervjuer av voldutsatte, der de forteller om sin opplevelse av både politiet og mishandlingen de har opplevd. I kapittel 4.0 som er diskusjonsdelen, suppleres det med flere kilder utover disse studiene for å underbygge samt utfordre diverse perspektiver. Litteraturen benyttet i oppgaven ble funnet ved å søke på nettet, søk på Oria, se i tidligere bacheloroppgaver, samt at jeg har fått tips fra bachelorveileder.

Geir Aas er et sentralt navn når det gjelder forskning på tematikken. Han har skrevet en hel del om mishandling i nære relasjoner, og hans studier vil utgjøre en vesentlig del av kapittel 3.0. I en av hans bøker, «Politiet og familievolden» fra 2014, presenteres blant annet kvinners opplevelse av politipatruljen som møter dem, samt politiets opplevelse av situasjonen. Dette er perspektiver som er aktuelle når det gjelder problemstillingen. Det henvises også til annen litteratur av Geir Aas som også tilhører forskning på feltet. Han er en forfatter som er viktig for denne oppgaven. Tove Ingebjørg Fjell har gjort lignende studier som Aas, men hvor menn er voldsutsatt. Dette er et perspektiv som jeg som nevnt ønsker å belyse i oppgaven. «Den usynliggjorte volden» av Fjell har vært viktig i arbeidet med oppgaven. Phillip W. Cook, er en kjent amerikansk journalist. Han har skrevet «Abused Men; The Hidden Side of Domestic Violence», som omfatter mange momenter ved tematikken. Dette er en studie som tar for seg skjulte voldsutøverer og skjulte ofre, som Cook hevder har vært forsømt forskning. Derav bokens tittel. Dette er også studien som jeg vil benytte meg av, som jeg vurderer som relevant for å belyse eventuelle forestillinger tilknyttet kjønn og mishandling i nære relasjoner.

2.4 Forforståelse

Det er vesentlig å klargjøre egen forforståelse av oppgavens tema, for så å si hvordan denne kan påvirke både innhenting av teori samt diskusjonsdelen av oppgaven. «Forforståelsen er den oppfatningen du bringer med deg i det materialet du skal tolke». (Olsvik, 2013, s. 111). Vold i nære relasjoner har vært et felt jeg ikke har følt meg kompetent nok på, hvor jeg har hatt et ønske om å tilegne meg mer kunnskap. Temaet viser seg å være komplekst, som skaper interesse hos meg.

Jeg har hatt mine tanker om hva som kan være utfordrende når man innehar rollen som politi i møte med denne konkrete oppdrags- og sakstypen. I praksisåret erfarte jeg at den forståelsen som ble utvist overfor den voldsutsatte, var noe varierende. Dette kan peke i retning av at det er muligheter for kompetanseheving på feltet. Jeg synes det er interessant å peke på politiets møte med den voldsutsatte, og har tenkt på om kjønn kan spille en viktig rolle. En hypotese kan være at menn skammer seg i større grad enn kvinner av å bli utsatt for vold av sin partner, kanskje på grunn av det mannlige idealet om maskulinitet.

Det er viktig å være bevisst egen forforståelse av temaet og problemstillingen gjennomgående i oppgaven, sånn at mine tolkninger av teorien og drøftelsene blir påvirket i minst mulig grad. Jeg har forsøkt å forholde meg nøytral gjennom bachelor-arbeidet, ved å bruke teori som belyser ulike perspektiver. Det kan imidlertid hende at jeg ubevisst bruker teori som underbygger perspektiver eller forklaringer som jeg selv støtter.

3.0 Resultat

3.1 Politiets oppfatning av kvinnelige voldsutsatte

Siden politirollen er helt sentral for oppgavens problemstilling er det naturlig å redegjøre for hva politirollen innebærer, i korte trekk. Her kan politiloven trekkes inn, som blant annet presenterer politiets ansvar og mål i § 1, og oppgaver i § 2. I § 1 står det blant annet at politiet skal være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig. I § 2 står det blant annet at politiet skal beskytte person og verne mot alt som truer den alminnelige tryggheten i samfunnet. Det jeg nå har trukket ut av politiloven sier noe om hva politiet skal gjøre i generelle trekk. Spesielt dette med borgernes trygghet og beskyttelse av person, er aktuelt oppimot oppgavens

tema. En kan stille spørsmålet om møtet med voldsutsatte kan utfordre disse lovpålagte pliktene til politiet.

Nå vil det redegjøres for offer-begrepet, for så å knytte dette oppimot møtet mellom kvinnelige voldsutsatte og politiet. Læren om ofre omtales som viktimologi. Viktimologi er et sentralt begrep innenfor kriminologi. (Lomell, H.M. & Skilbrei M. 2017. s. 99). Offer er en rolle som vil kunne variere og være av ulik karakter. I denne delen av oppgaven brukes begrepet «offer» gjennomgående, selv om begrepet gjerne ikke får frem handlekraft hos den voldsutsatte eller personens evne til å komme seg. (Lomell, H.M. & Skilbrei M. 2017. s. 118). Diverse offer-roller er relevante å redegjøre for med tanke på politiets oppfatning av den voldsutsatte.

Når det gjelder kvinnelige voldsutsatte i disse sakene, oppfattes de gjerne som tvetydige ofre fra politiets side. Det veksles mellom mange følelser hos politiutøverne tilknyttet møtet med den voldsutsatte. Det kan være snakk om frustrasjon, oppgitthet, undring, mistro, irritasjon og utilstrekkelighet. (Geir Aas, 2014, s. 308). Hvordan man som politi oppfatter den voldsutsatte som et offer vil dermed kunne variere, basert på disse mange følelsene som kan oppstå i møtet med den voldsutsatte. Det finnes flere former for ofre og offer-karakteristikker som kan knyttes opp mot en voldsutsatt, som nå vil pekes på ytterligere.

Man kan stille spørsmålet om kvinnelige voldsutsatte kan beskrives som det ideelle offer. Dette er en framstilling som Nils Christie har beskrevet inngående «The Ideal Victim», som Aas henviser til. Det ideelle offeret vil sjelden være den som bebreides for den begåtte ugjerningen. Det ideelle offeret sees på som absolutt svakere enn den som begår ugjerningen. (Geir Aas, 2014, s. 307). De som utsettes for vold i et partnerforhold, befinner seg i ulike livssituasjoner og har dermed ulike forutsetninger. Dette gjør det utfordrende å beskrive utsatte som en samlet gruppe. Slik vil det alltid være i forskning, svært få teorier favner alle. Kvinner i vårt samfunn er på generell basis økonomisk uavhengig av mannen sin i større grad enn noen tiår tilbake i tid. Dermed synes valgfriheten om å bli værende i et destruktivt forhold og ha økt for kvinner flest. (Geir Aas, 2014, s. 307). En økonomisk uavhengig kvinne som har mulighetene til å klare seg på egenhånd, kan objektivt sett ikke beskrives som svak. På generell basis, gjør dette det mer utfordrende å se på dagens voldsutsatte kvinner som det «ideelle» offeret i henhold til beskrivelsene som gis denne offerrollen.

Aas nevner at flere politifolk uttrykker mistanke om at fornærmede noen ganger kan ha skjulte motiver for å kontakte politiet. (Aas, 2014, s. 309). Noen polititjenestepersoner har nevnt eksempler på scenarier, som understreker at noen kvinner kan ha baktanker med å ringe politiet for å si at hun har blitt usatt for vold av sin partner. Det nevnes at hvis det for eksempel dreier seg om hvem som skal ha foreldreretten for barna, så kan det være beleilig å anmelde partneren sin for ha utøvet vold. Det nevnes også at noen kvinner utnytter den sympatien som ligger i rettssystemet for dem. Når politiet kommer på stedet, kan kvinnen enkelt «smøre» på historien for sin egen del. (Aas, 2014, s. 309).

Det som i teorien beskrives som det «medskyldige» offer, er også relevant å forklare ytterligere. Den voldsutsatte kan ha en oppførsel som politipatruljen oppfatter som provoserende og klanderverdig. (Geir Aas, 2014, s. 309). Potensielt kan den voldsutsattes oppførsel skape irritasjon hos politiutøverne fremfor empati. Politiet lar kanskje være å stille spørsmålet om at den voldsutsattes oppførsel muligens kan være en reaksjon på den volden som personen utsettes for, som kan ha foregått i lang tid. Imidlertid det kunne være utfordrende for politiet å få et tydelig helhetlig inntrykk av situasjonen, fordi de ofte kun får et overfladisk inntrykk av problemet som foreligger. (Geir Aas, 2014, s. 309).

3.1.2 Kvinners erfaring

Det er også relevant å peke på hvordan politiet oppfattes av kvinnelige voldsutsatte. I denne typen oppdrag er kanskje noen spesifikke forventninger som stilles til politiet, av blant annet den voldsutsatte. På mange måter vil politirollen utfordres, dersom publikums forventninger og krav ikke tilfredsstilles eller imøtekommes. Allmennheten forventer at politiet opptrer i tråd med kravet til profesjonalitet. For å belyse denne tematikken nærmere, vil jeg ta utgangspunkt i «Politiet og familievolden» av Geir Aas.

I «Politiet og familievolden» av Geir Aas, vises det til intervjuer av flere kvinner samt ansatte på krisesentre og deres syn på politiets håndtering av denne oppdragstypen. Samlet sett kan man si at det er ulike oppfatninger og opplevelser av politiet knyttet til denne oppdragstypen. Mens noen forteller at de har blitt godt ivaretatt av politiet, peker andre på et politiarbeid som heller har vært en byrde enn hjelp for den voldsutsatte. Slik som Aas nevner, er den forståelsen og hjelpen du blir møtt med gjerne både person- og stedsavhengig. (Aas, 2014, s. 129). Ved å se på intervjuene som er gjort, er det et fellestrekk at de kvinnene som er misfornøyde med politiets situasjonshåndtering ikke har følt seg forstått av politiet. Disse kvinnene fikk deriblant inntrykk av at politiet ikke hadde innsikt i den livssituasjonen de stod

i. De forteller om en opplevelse av at politiet retter fokuset sitt mot blant annet detaljorienterte fakta ved avhør. Dette vil for det første være krevende å huske, og for det andre vil flere av detaljene heller ikke oppleves som signifikante for de voldsutsatte selv. (Aas, 2014, s. 129).

Geir Aas presenterer også politiets kommentar til kvinnenes opplevelse av møtet med politiet. Flere av politiutøverne er klar over deres fokus på detaljer ved voldshendelser, og at dette kan virke uvesentlig for den voldsutsatte sin helhetlige historie. Det er imidlertid slik at detaljer er viktige for straffesaken, og politiet har et visst press på seg fra jurister om å frembringe faktaopplysninger. (Geir Aas, 2014, s. 131). Det vil være viktig at politiet forklarer deres rolle og oppgaver, slik at den voldsutsatte vet hva man skal forholde seg til. Innledningsvis ved avhør vil det kunne være viktig å si at man vil stille spørsmål som virker «rare» og understreke nettopp denne viktigheten av detaljorienterte spørsmål. (Geir Aas, 2014, s. 132).

3.3 Åpenhet for menn som voldsutsatt

En kan stille seg spørrende om politiutøvere forholder seg åpne for at menn også kan være ofre for vold av en kvinnelig partner, eller om dette er en problematikk som overses. Det ideelle offeret som allerede er nevnt, er bestående av flere faktorer som blant annet at offeret er kvinne. Menn er som regel fysisk sterkere enn kvinner, som bør sees i sammenheng med akkurat dette. Dersom en ser etter litteratur som omfavner menn som voldsutsatt og litteratur som omfavner kvinner som voldsutsatt, er det mye som tyder på at dette kan sees på som to fenomener. I denne delen av kapittel 3.0, vil det dreie seg om menn som voldsutsatt.

Tove Ingebjørg Fjell har gjort studier på det som omhandler vold mot menn, og har i den forbindelse intervjuet menn som selv har erfart dette. Fjell nevner at begrepet «wife abuse», var den første merkelappen som ble satt på fenomenet vold i hjemmet. Først i 1978 ble termen «husband abuse» gjort kjent, og det har blitt gjort en rekke studier på dette som utfordrer argumentet om at volden kvinner utøver mot sin mannlige partner er å regne som selvforsvar. (Fjell, 2013, s. 22). Det varierer hvorvidt forskningen på dette feltet egentlig problematiserer fenomenet partnervold mot menn. Dette avhenger noe av forskeren sitt perspektiv og for forståelse tilknyttet tematikken. Det er også forskere og feminister som hevder at denne problematiseringen tar fokuset bort fra vold mot kvinner, som hevdes å være en større samfunnsutfordring. (Fjell, 2013, s. 22).

En kan stille seg spørsmål om volden menn utsettes for, ligner den kvinner utsettes for i et partnerforhold. Dette er interessant med tanke på om politiet utfordres til å gjenkjenne en mannlig voldsutsatt som er i et heterofilt forhold, i motsetning til en kvinne. Beskrivelser fra

studier om partnervold mot kvinner er på flere måter lik beretningene om partnervold mot menn. Det er mye som tyder på at det er flere fellestrekk enn det er ulikheter når det kommer til voldsformen. (Fjell, 2013, s. 58). Dessuten vil både kvinner og menn, kunne oppleve det som flaut og nedverdiggende å bli utsatt for vold av partner. Dette gjør at mange, uavhengig av kjønn, ikke vil være åpne om det de utsettes for (Fjell, 2013, s. 55).

I Fjell sine studier fremkommer det at de fleste av mennene ikke definerte volden de ble utsatt for som overgrep eller voldshandlinger da de fant sted. Mennene kom med diagnostiserende forklaringer, som for eksempel at partneren hadde en «vanskelig oppvekst». Denne måten å forklare det man har vært utsatt for gjelder ikke utelukkende menn. Det er også gjort studier som gjelder vold mot kvinner, der kvinnene gjør akkurat det samme. (Fjell, 2013, s. 70). Fjell nevner at for mennene i hennes undersøkelse, er voldsbetegnelsen fjern. En konkret forskjell mellom partnervoldsutsatte kvinner og menn, er at menn er en «crossover-kategori» som i stor grad er kulturelt utilgjengelig slik at voldsbetegnelsen blir spesielt fjern for dem. (Fjell, 2013, s. 71). Det understrekes at mennene fikk økt forståelse for at de var blitt utsatt for vold, etter å ha fått det hele mer på avstand.

I Fjell sitt forskningsprosjekt «Partnervold mot menn», og i en artikkel tilhørende forskningsprosjektet, peker hun på humor tilknyttet partnervold mot menn. Fjell peker på at kvinners vold mot menn, helt siden 1950-tallet har blitt brukt som et humoruttrykk i blant annet tv-sketsjer og tegneserier. (Fjell, 2014, s.303). I intervjuer av partnervoldsutsatte menn, kommer det frem at de opplevde volden som tabubelagt, skammelig og noe de gjerne ikke snakket om. De var dessuten redde for at andre skulle oppfatte dem og deres erfaringer som absurde og morsomme. (Fjell, 2014, s. 304). Humor er mangefasettert, men ifølge humorforsker og folklorist Birgit Hertzberg Johnsen forteller humor om noe uforventet og snur ting på hodet i tillegg til at man synes det er morsomt med grenser som tøyes. (Fjell, 2014, s. 304). Dersom stereotypien er at kvinnen er den voldsutsatte, blir det «komisk» med en mann som utsettes for vold av sin kvinnelige partner fordi dette er noe vi ikke forventer.

Philip Cook er et kjent navn innen feltet mishandling av menn i parforhold. Han utfordrer antakelser om hvordan menn og kvinner oppfører seg, i boken «Abused Men; The Hidden Side of Domestic Violence». I likhet med Tove Ingebjørg Fjell, har Cook gjort intervjuer med menn utsatt for partnervold. Hans studier er imidlertid eldre og er gjort på amerikanske innbyggere, men presenterer likevel mye relevant. Cook peker blant annet på menns frykt for å miste foreldreretten for barna, dersom de velger å gjøre slutt på relasjonen til sin kvinnelige partner. Selv om det blir stadig vanligere at menn overtar foreldreretten, er det som regel

kvinner som får denne. (Cook, 1998, s. 26). Det pekes dessuten på en skjev maktbalanse i relasjonen, der kvinnen er den med kontrollen og makten. Dette er også en gjenganger i relasjoner der kvinner utsettes for vold av sin mannlige partner. (Cook, 1998, s. 27).

Cook nevner at det er mindre sannsynlig at menn ringer politiet for å anmelde volden de utsettes for, enn at kvinnelige voldsutsatte gjør det. Mye tyder på en urettferdig behandling basert på det faktum at de er menn. Her nevnes et eksempel fra Australia der en mann ringte politiet etter og ha blitt utsatt for vold av sin kone. Det hele endte med at han selv ble arrestert fremfor henne, til tross for at det ikke forelå noen bevis for at han var skyldig. Flere menns erfaringer med politiet, tilsier at politiet reagerer annerledes når det er en mann som er voldsutsatt i motsetning til når det er en kvinne. (Cook, 1998, s. 79).

Det at menn selv skal anerkjenne volden de har vært utsatt for, inkluderer steg som er noe annerledes enn for kvinner hevder Cook. Han henviser til terapeuter og intervjuere i hans studier, som rapporterer det som kalles «interne unnskyldninger» hos mannlige voldsutsatte. (Cook, 1998, s. 93). Dette kan beskrives som holdninger man har, eller meninger man gjør seg opp. Det pekes på menn som tenker «jeg vil ikke være svak og innrømme at jeg ikke kan håndtere henne» eller «jeg vil ikke bli ledd av; ingen vil tro på meg». Det og på egenhånd skulle håndtere en slik krise som det jo er å bli utsatt for mishandling, vil kun føre til sammenbrudd på et tidspunkt. Prisen å betale for å være en «macho» mann og håndtere alt på egen hånd, kan faktisk være skyhøy. Det at noen menn er redd for å bli latterliggjort og ikke bli trodd på, er reelle utfordringer fordi det skjer for ofte. (Cook, 1998, s. 93).

4.0 Diskusjon

4.1 Politiets ivaretagelse av profesjonaliteten

I kapittel 3.0 ble det fremlagt blant annen teori tilknyttet viktimologien, da dette er interessant å se i sammenheng med møtet mellom politiet og den voldsutsatte. Innenfor viktimologien finnes det ulike offer-roller, som man kan komme til å gjenkjenne ute på disse oppdragene. Voldsutsatte vil befinne seg i ulike livssituasjoner, der også volden vil variere. Det blir utfordrende å si at alle utsatte for mishandling i nære relasjoner inntar en spesifikk offer-rolle eller karakteristikk. Slik som Aas peker på, er voldsutsatte gjerne tvetydige når det gjelder deres offerposisjon. Dermed vil måten den voldsutsatte opptrer i møtet med politiet trolig variere i tillegg til at den ikke kan forutsees av politiet.

Aas understreker imidlertid at den voldsutsatte ofte kan ha en opptreden som oppleves som provoserende for politiet. Dette kan føre til utfordringer tilknyttet oppdragshåndteringen, da irritasjon hos politiutøverne ikke bidrar til å skape en god relasjon til den voldsutsatte. Som politi bør man være i stand til å møte ulike former for motstand i møtet med personer, samt evne til å håndtere provokasjon. Det bør da gjøres et forsøk på å se motstanden som et svar på eventuell undertrykkelse i parforholdet og naturlig følge av mishandlingen. På denne måten bevares offerbildet intakt, og den allmenne sympatien sikres. (Aas, 2014, s. 313).

I og med at den voldsutsattes opptreden bør sees som et svar på mishandlingen som har foregått, vil det være en fordel å kjenne til typiske reaksjoner ved mishandling. Mishandling kan gjøre at et menneske brytes ned. Dette kan ha alvorlige konsekvenser for selvbilde, identitet, følelser og atferd. Noen mennesker som har vært utsatt for alvorlig vold kan opptre på måter som kan oppleves som merkelige for andre uten ifra. Psykologen Leonore Walker er et kjent navn innen fagfeltet, og hun hevder at dette er et resultat av en form for «hjernevask», der virkelighetsoppfatningen har blitt formet og forstyrret på grunn av vold og psykologisk nedbrytning i parforholdet. (Norsk psykologforening, 2018). Dette forteller at man som politi kan forvente varierende opptredener hos voldsutsatte. Alt i fra oppførsel som er fiendtlig, provoserende, likegyldig, apatisk og så videre er å forvente.

Det at politiet ikke skal la seg provosere av publikum til tross for «ufin» oppførsel, kan knyttes opp mot kravet til profesjonalitet i yrkesutøvelsen. I politiinstruksen § 5-2 understrekes det at politiet skal opptre med ro og beherskelse samt at man ikke skal la seg provosere med motstand eller fornærmelser. Dette kreves i møtet med publikum, men kan i noen tilfeller være en utfordring å overholde. Det kan oppleves som frustrerende dersom den personen man forsøker å hjelpe har en fiendtlig opptreden, som utfordrer det offer-bildet man kanskje innehar. (Aas, 2014, s. 314). Dette kan utfordre politiets krav til opptreden i tjenesten samt profesjonaliteten. Bevisstgjøring vedrørende akkurat dette vil være betydningsfullt, slik at man ikke blir overrasket over en opptreden som trigger provokasjon oss en selv.

Det er tydelig at voldsutsatte ønsker å føle seg sett og forstått av politiet, slik som studiene i kapittel 3.0 forteller. En bestemt tilnærming som ønskes fra en voldsutsatt kan være utfordrende å imøtekomme, da dette skal kombineres med kravet som stilles til objektivitet. Som politi må man forholde seg objektivt til saken med en viss distanse med tanke på etterforskningen, som nevnt tidligere i oppgaven. Kravene som stilles til objektivitet, kan gå noe på bekostning av den voldsutsatte sine behov. Enkelte ganger vil det dessuten være personer som har urimelige forventninger eller krav til politiet, som det ikke vil være mulig å

oppfylle. Som politi bør man nok uansett forsøke å finne den rette balansen, slik at objektiviteten opprettholdes samtidig som man kan være en trygghet for den voldsutsatte. Som nevnt tidligere, vil det være svært positivt dersom politiet forklarer sin rolle og oppgaver. Dette bidrar til en profesjonell yrkesutøvelse der man ivaretar kravene som stilles til tjenesten. Hvordan politiet tilnærmer seg den voldsutsatte, vil kunne ha betydning for saken i sin helhet. Det vil være viktig at den voldsutsatte ikke føler at kontakten med strafferettsapparatet er som et nytt overgrep. Dette kan for eksempel oppstå dersom man ikke føler seg trodd eller forstått. Dersom politiets opptreden fører til at det blir desto mer krevende å skaffe seg hjelp, har tjenesteutførelsen neppe vært verken god eller profesjonell. I utredningen «Retten til et liv uten vold» fra 2003, pekes det blant annet på viktige momenter i møtet mellom politiet og voldsutsatte kvinner. Det å bli tatt på alvor samt å bli trodd av politiet, understrekes som viktige faktorer for å styrke kvinnen til å oppsøke hjelp. (NOU: 2003, s. 148).

I utredningen fra 2003 understrekes nettopp fordelene med at polititjenestepersoner som møter voldsutsatte kvinner, har kunnskap om håndtering av voldsofre. Det pekes også på at polititjenestepersoner som møter voldsutsatte, forutsettes å være bevisst de spesielle utfordringene som kvinnemishandling reiser og innehar gode holdninger til denne typen saker. (NOU: 2003, s. 148). Dette som nå har vært nevnt vil være overførbart når det gjelder politiets møte med voldsutsatte menn, som kanskje ikke blir anerkjent som voldsutsatt av samfunnet i samme grad som kvinner. Nå vil det rettes fokus mot kunnskap som vil være relevant å inneha i møtet med denne typen oppdrag, som igjen bør sees i sammenheng med ivaretagelse av profesjonaliteten.

4.2 Viktigheten av kompetanse - voldshjulet

Som nevnt gjentatte ganger, er følelsen av å bli møtt med forståelse viktig for de som lever i mishandling i et partnerforhold. Flere kvinnelige voldsutsatte i Aas sin studie, forteller om en opplevelse av å ikke bli forstått av politiet. Som polititjenesteperson kan det være fordelaktig å gjøre seg opp refleksjoner rundt hva som kan bidra til å øke forståelsen for denne oppdragstypens kompleksitet. Det at politiet innehar kunnskap og innsikt i den kompliserte psykologien som binder mange voldsutsatte til en overgriper over tid, vil helt klart være et vesentlig moment. (Aas, 2014, s. 129). Dette kan knyttes opp mot det å kjenne til reaksjoner på det å bli utsatt for mishandling i et partnerforhold. Uten denne kunnskapen kan det være enklere å ha en holdning der man klandrer den voldsutsatte for å bli værende. Dette er en holdning som ikke imøtekommer voldsutsatte sine behov og ikke bidrar til å skape en trygg

relasjon. Det kreves i henhold til politiloven § 1, at politiet skal fremme og befeste blant annet borgernes trygghet. En holdning som er basert på denne mangelen på kompetanse, samhandler ikke med dette ansvarskravet som stilles til politiet.

«Voldshjulet» eller «voldssirkelen» er et fenomen som beskriver hvordan volden i et parforhold foregår i en syklus med ulike faser. Det er snakk om fasen der volden skjer, reparasjonsfasen og spenningsfasen. Reparasjonsfasen beskrives som en periode med ro og trygghet. På et tidspunkt vil det begynne å bygge seg opp spenning ved at voldsutøveren blir irritabel. I spenningsfasen vil man som voldsutsatt vente på at man plutselig blir utsatt for ny vold. Mange vil føle at de går på «eggesskall» i denne perioden. For noen vil dette være såpass belastende at de bevisst provoserer voldsutøveren, for å slippe å vente enda lenger på at volden skal skje. (Norsk psykologforening, 2018). Etter voldsepisoden vil mange oppleve en periode hvor da kan gå med skuldrene noe mer senket. Dette pekes også på i utredningen «Retten til et liv uten vold» fra 2003, hvor det nevnes at perioder med vold ofte avløses av perioder med handlinger som kan oppleves som varme og kjærlighetsfulle. (NOU: 2003, s. 49). Som politi bør man ha et bevisst forhold til «voldshjulet» i møtet med de som er utsatt for mishandling i nære relasjoner. Politipatruljer kan komme til å ankomme stedet rett etter at volden har skjedd, men det kan likevel hende at reparasjonsfasen smått har begynt.

Voldsutsattes opplevde mangel på forståelse fra politiet, kan kanskje sees i sammenheng med det generelle kompetansenivået på feltet. Å kjenne til en typisk dynamikk i et parforhold preget av mishandling, vil kanskje gjøre at man som politi vet bedre hva man skal se etter for å avdekke om det er akkurat dette som pågår. Poenget her er ikke å hevde at politiet ikke innehar nok grunnleggende kompetanse. Studiene som oppgaven henviser til, peker imidlertid på at noen voldsutsatte har en negativ opplevelse med politiet fordi det har vært mangel på forståelse. Nettopp dette gjør det relevant å påpeke sider ved mishandling, som det kan være fordelaktig å være kjent med som politi.

4.3 Forestillinger tilknyttet kjønn

I og med at man gjerne snakker om «vold i nære relasjoner», «mishandling i nære relasjoner» eller «familievold», er tematikken kjønnsnøytral med tanke på begrepene i seg selv. Dog betyr ikke dette at det ikke eksisterer forestillinger eller stereotyper som indikerer at ett kjønn er mer utsatt. I regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner fremkommer det at både kvinner og menn er utsatt, dog kvinner i større grad enn menn. (Justis- og beredskapsdepartementet, 2021, s.14). Her er det likevel «vold i nære relasjoner»

som brukes for å problematisere partnervold. Det kan argumenteres for at bruk av kjønnsnøytrale begreper gir rom, åpenhet og aksept for at hvem som helst kan være utsatt for partnervold uavhengig av kjønn. Hvilke begreper folk benytter seg av i det daglige når det er snakk om mishandling i nære relasjoner, er imidlertid en annen sak som kunne vært interessant å utdype.

Oppgaven har henvist til studier av Fjell og Cook i kapittel 3.0, som begge omhandler mishandling i nære relasjoner der menn er utsatt. Frykten voldsutsatte menn har for å bli latterliggjort viser seg tydelig i begge studier, og er noe politiet bør være bevisst ute på disse oppdragene. Som Cook peker på, er menns frykt for dette reell fordi det er flere som faktisk opplever det. Dette vil kunne gjøre det utfordrende for menn å være åpne om den volden de utsettes for, på grunn av skamfølelsen. Dette momentet viser seg ikke like tydelig i oppgavens litteratur som omhandler mishandling mot kvinner.

Tidlig i oppgaven ble det stilt spørsmål til om noe rokkes ved menns maskulinitet når de utsettes for vold av sin kvinnelige partner. Det er en studie som heter «Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge» fra 2020, som blant annet tar for seg menns fortellinger om det å bli utsatt for vold av sin kvinnelige partner. Det påpekes at menn ofte balanserer egne og andres forventninger til en verdig offerrolle mot forventninger knyttet til verdig maskulinitet. Dette knyttes opp mot kulturelle forventninger som stilles spesifikt til menn med tanke på ansvar og handlekraft, i tillegg til at menn i kraft av sitt kjønn risikerer å ikke bli tatt på alvor som volds ofre. (Rosten, M.G., 2020, s. 102). Dette styrker argumentet om at voldsutsatte menn har en reell frykt for å bli latterliggjort, som kanskje ikke er like tilstedeværende hos voldsutsatte kvinner.

Å uttrykke overfor politiet at man har blitt utsatt for vold av partneren, kan være krevende uavhengig av kjønn. Potensielt er dette enda mer utfordrende for menn, nettopp fordi partnervoldsfeltet tradisjonelt har vært sterkt assosiert med feminin fysisk underlegenhet i parrelasjonen. (Rosten, M.G., s. 89). I studien «Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge» ble det gjort intervjuer av en rekke menn som var utsatt for partnervold. Flere av disse sier at de i nyere tid, har måttet jobbe for å overbevise omgivelsene om at de var utsatt for vold. (Rosten, M.G., s. 97). Dette kan fortelle at samfunnet påvirkes av normen som er at kvinner er de som er utsatt for partnervold i høyest grad. Dersom man ikke opplever at samfunnet anerkjenner en som voldsutsatt, kan man dessuten ha lavere forventninger om å bli anerkjent som dette også av politiet.

Politiet bør være nysgjerrige på oppdrag der det er snakk om mishandling i partnerforhold, og være åpne for at begge parter kan være utsatt. Slik som Fjell peker på, er det menn som der og da ikke forstår at det de utsettes for betegnes som vold. Imidlertid vil det også kunne være gjeldende for kvinner. Flere voldutsatte kvinner distanserer seg fra det passive og identifiserer seg heller med handlekraft, som gjør at det kan ta lengre tid å forstå at de påføres vold. Dette handler om at flere kvinner forstår seg selv som sterke og ressurssterke, i motsetning til karakteristikkene som gis det ideelle offeret. Det å utsettes for mishandling av partner når du ser på deg selv som et ressurssterkt menneske, kan oppleves som et brudd med personen du er og vil være. (Andersen, L.C. et al., 2020, s. 82). Dette sier hvor mye mishandling i et partnerforhold kan påvirke egen identitet i negativ retning, samt at å tildele noen en offer-rolle kan virke skadelig.

4.4 Generelle forestillinger og stereotyper

Stereotyper tilknyttet det ideelle offer og generelle forestillinger tilknyttet voldutsatte i vold i nære-saker, har blitt gjort kjent i oppgaven. Derfor er det relevant å nevne stereotypen tilknyttet den «ideelle» gjerningsperson, som er karakterisert ved å fremstå som slem, mektig samt det å ha ikke-forsonende trekk. (Lomell & Skilbrei, 2017, s. 119). Denne beskrivelsen er muligens generell og ikke saksspesifikk, men den kan sees i sammenheng med mishandling i nære relasjoner. En kan stille seg spørrende til om det er enklere å tildele en mann disse egenskapene fremfor en kvinne. På bakgrunn av de fysiske ulikhetene mellom menn og kvinner, kan det være utfordrende å se kvinnen i lys av de karaktertrekkene som gis den ideelle gjerningspersonen. Voldspesikolog, Per Isdal, understreker at forskjellene i den fysiske styrken vil ha betydning for opplevelsen av volden. Han setter dette på spissen ved å hevde at han vil kunne oppleve slag fra en mann som truende eller skremmende, mens en kvinnes slag som ufarlig eller irriterende. (Isdal, 1997, s. 134).

Når statistikken tilsier at kvinner ofte er den voldsutsatte, kan dette dessuten føre til en forutinntatthet når gjelder tildelingen av voldsutsatt- voldsutøverrollen. Stereotyper om hvem som er voldsutsatt og voldsutøver vil kunne ha konsekvenser for hvem som får støtte som offer og får sin sak straffeforfulgt. (Lomell & Skilbrei, 2017, s. 119). At polititjenestepersoner er bevisst og stiller seg kritisk til egne forestillinger og stereotyper, vil være kunne være avgjørende for saken. Det er faktisk politibetjenter som har fortalt at jobben deres blir vanskeligere dersom offeret ikke passer med forestillinger om ofre. (Lomell & Skilbrei, 2017, s. 119). Dette understreker at offer-forestillinger kan påvirke politiet i deres arbeid.

Oppgaven har blant annet vært rettet mot forestillinger som gjelder voldutsatt og voldsutøver, i hovedsak tilknyttet den voldsutsatte. En kan stille spørsmål til om eksistensen av diverse forestillinger samt stereotyper tilknyttet denne sakstypen, får noen negative konsekvenser. Kriminologiprofessoren Ezzat A. Fattah har blant annet skrevet om dette i «From Crime Policy to Victim Policy» fra 1986, men det rettes ikke mot en spesiell sakstype. Det hevdes at dersom man kontinuerlig stigmatiserer kriminalitetsofre som sårbare og hjelpeløse, vil det trolig bli mer utfordrende å utstøte lovbryteren fra livet sitt. (Fattah, 1986, s. 8). Dette kan sees i sammenheng med at det å kalle en voldsutsatt for offer ikke får frem personens handlekraft i stor grad. Begrepet fremmer ikke evnen til å gjøre noe med egen livssituasjon. Når det kommer til det å kategorisere ofre og lovbrytere inn i forhåndsdefinerte antagonistiske roller som rovdyr og bytte og forsterke deres forskjeller fremfor likheter, risikerer man å nå det skille der vi forviser og umenneskeliggjør kriminelle. (Fattah, 1986, s. 8). Om samfunnet faktisk preges av disse beskrivelsene kan diskuteres, men trolig er ikke dette verken ønskelig eller samfunnsgunstig.

«The Ideal Victim» har vært nevnt tidligere i oppgaven, og her beskrives forestillinger om ofre som vil kunne påvirke hvem som anerkjennes som ekte ofre. Ekte ofre vil ofte unngå å bli bebreidet for det straffbare forholdet. Christie presenterer forestillingen om at ekte ofre ikke utsettes for lovbrudd fra personer de kjenner, og at man ikke anerkjennes som offer i stor grad dersom partene har en relasjon til hverandre. At personene sammen har en historie, kan viske ut skyldspørsmålet. (Lomell, H.M. & Skilbrei M. 2017. s. 119). Sakstypen oppgaven dreier seg om, baseres nettopp på denne relasjonen som partene har til hverandre. Ifølge Christies beskrivelser, vil dette kunne gjøre det utfordrende å vurdere om det er en skyldig part, og hvem av de dette er. Av egen erfaring kan disse oppdragene oppfattes som noe kaotiske, og som nevnt kan den voldsutsattes opptreden forvirre det offer-bildet man kanskje innehar. Som politi kan man kanskje ende opp med å tenke at begge partene har stelt i stand sitt eget kaos, eller at partene kan takke seg selv. Om denne måten å tenke på bidrar til en profesjonell tjenesteutførelse er svært tvilsomt.

5.0 Avslutning

I denne oppgaven har jeg fått et innblikk i det som omhandler mishandling i nære relasjoner, ved at jeg har fordypet meg i teori og forskning som i dag eksisterer på feltet. Jeg har fått innsikt i viktimologien, som kan sees i sammenheng med denne sakstypen. Dette kan knyttes opp mot eksisterende stereotyper og forestillinger som er rettet mot voldsutsatte samt voldsutøvere. Sakstypen som oppgaven tar for seg er kompleks, og byr politiet på en rekke utfordringer i deres møte med de involverte. I kapittel 3.0 ble det i hovedsak tatt utgangspunkt i studier av Geir Aas, Tove Ingebjørg Fjell og Phillip W. Cook. Mens Fjell sine studier er rettet mot voldutsatte kvinner og viktimologi, rettes Fjell og Cook sine studier seg mot partnervold der menn er utsatt.

Det har blitt pekt på at kompetanse og kunnskap blant politiet tilknyttet denne sakstypen vil være viktig blant annet for at møtet med den voldsutsatte skal bli så vellykket som mulig. Poenget med oppgaven har ikke vært å anslå hvorvidt politiets kompetanse på feltet er god nok eller ikke, men å peke på momenter som utfordrer politiets rolle i denne oppdragstypen. Politirollen utfordres på flere vis, som har blitt forsøkt belyst i oppgaven. Imidlertid byr møtet med den voldsutsatte på en rekke utfordringer, som kanskje krever at man er utrustet med en grunnleggende kompetanse på feltet.

Oppgaven har understreket at kvinner er utsatt for partnervold i større grad enn menn i henhold til statistikk. Sett i lys av dette, er det trolig denne problematikken politiet oftest støter på. Dermed er det kanskje denne problematikken politiet har mest erfaring med og kunnskap om. Oppgaven har belyst at det er flere likhetstrekk enn ulikheter i partnervolden som menn og kvinner utsettes for. Følelsen av skam samt utfordringer med å forstå hva de har blitt utsatt for, går igjen hos både kvinner og menn. Imidlertid kan det virke som menn føler frykt for å bli latterliggjort i større grad enn kvinner. Dette bør sees i sammenheng ulikheter i de kulturelle forventningene som stilles kvinner og menn, samt samfunnets generelle forestillinger tilknyttet vold i nære relasjoner. I oppdrag der det er uklart hvem som er voldsutsatt og voldsutøver, vil det være gunstig å forholde seg åpen og nysgjerrig samt være bevisst det offer-bildet man eventuelt måtte inneha.

Arbeidet med bacheloroppgaven har bidratt til bevisstgjøring og refleksjon oppimot vold i nære relasjoner og polititjenesten. Jeg har økt egen kunnskap og kompetanse på dette feltet, som forhåpentligvis vil kunne styrke meg når jeg snart skal ut i tjeneste.

6.0 Litteraturliste

- Aas, G. (2014). Politiets arbeid med familievoldssaker. I K. Narud (Red.), *Vold mot kvinner* (s. 303-322). Cappelen Damm Akademisk.
- Aas, G. (2014). *Politiet og familievolden*. Universitetsforlaget AS.
- Andersen, L.C. & Stefansen, K. (2020). Forhandlinger om verdighet blant kvinner utsatt for partnervold. Bredal, A., Eggebø, H., Eriksen, A.M.A. (Red), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (S. 67-86). Cappelen Damm Akademisk.
<https://doi.org/10.23865/noasp.99>
- Barstad, H.N. & Glasø, K.H. (2021). Kunnskapsbasert politiarbeid: Teori og praksis. Gyldendal Norsk Forlag.
- Cook, P.W. (1997). *Abused men; The Hidden Side of Domestic Violence*. Praeger Publishers
- Fattah, E.A. (1986). *From Crime Policy to Victim policy*. The Macmillian Publishers Ltd.
- Fjell, T.I. (2013). *Den usynliggjorte volden*. Akademika.
- Fjell, T.I. (2014). Sterke kvinner – svake menn. Partnervold og humor. *Tidsskrift for kjønnsforskning*. (38), 302-318. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1781-2014-03-04-08>
- Isdal, P. (1997). Vold og kjærlighet: menn som mishandler kvinner. Anstorp, T. & Axelsen, E. (Red.), *Menn i forandring*. (s. 129-168). TANO AS.
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2021). *Frihet fra vold; Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024-*
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9c4fb648c66c4c1eb2e58f645eb870b8/209755-jd-frihetfravold-web.pdf>
- Lomell, H.M. & Skilbrei, M.-L. (2017). *Kriminologi*. (2. opplag). Universitetsforlaget AS.
- Norsk psykologforening. (16.04.2018). *Å være offer for vold i nære relasjoner*.
[https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/aa-vaere-offer-for-vold-i-naere-relasjoner#:~:text=Voldssirkelen%20\(7\)%20beskriver%20hvordan%20mange,kan%20vise%20kj%C3%A6rlighet%20og%20hensyn](https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/aa-vaere-offer-for-vold-i-naere-relasjoner#:~:text=Voldssirkelen%20(7)%20beskriver%20hvordan%20mange,kan%20vise%20kj%C3%A6rlighet%20og%20hensyn)

NOU 2003: 31. (2003) *Retten til et liv uten vold.*

<https://www.regjeringen.no/contentassets/63e114ce782044d5b472546dfd102c35/no/pdfs/nou200320030031000dddpdfs.pdf>

Olsvik, E.H. (2013). *Vitenskapsteori for politiet.* (3.opplag). Gyldendal Norsk Forlag AS.

Politiinstruksen. (1990). Alminnelig tjenesteinstruks om politiet. (FOR-1990-06-22-3963).

Lovdata. <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/1990-06-22-3963>

Politi-loven. (1995). Lov om politiet. (LOV-1995-08-04-53). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-08-04-53>

Straffeloven. (2005). Lov om straff. (LOV-2005-05-20-28). Lovdata.

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-05-20-28>

Riksadvokaten. (2022). *Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2022.* (Rundskriv nr. 1/2022). Den høyere påtalemyndighet.

<file:///C:/Users/47416/Downloads/M%C3%A5l-og-pri-2022.pdf>

Rosten, M.G. (2020). En (tro)verdige utsatt? Menns fortellinger om vold fra en kvinnelig eller mannlige partner. Bredal, A., Eggebø, H., Eriksen, A.M.A. (Red.) *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge.* (87-106).

Selvvalgt litteratur:

Aas, G. (2014). *Politiet og familievolden.* Universitetsforlaget AS.

Andersen, L.C. & Stefansen, K. (2020). Forhandlinger om verdighet blant kvinner utsatt for partnervold. Bredal, A., Eggebø, H., Eriksen, A.M.A. (Red), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (S. 67-86). Cappelen Damm Akademisk.

<https://doi.org/10.23865/noasp.99>

Cook, P.W. (1997). *Abused men; The Hidden Side of Domestic Violence.* Praeger Publishers.

Fattah, E.A. (1986). *From Crime Policy to Victim policy.* The Macmillian Publishers Ltd.

Fjell, T.I. (2013). *Den usynliggjorte volden.* Akademika.

Fjell, T.I. (2014). Sterke kvinner – svake menn. Partnervold og humor. *Tidsskrift for kjønnsforskning.* (38), 302-318. <https://doi.org/10.18261/ISSN1891-1781-2014-03-04-08>

- Isdal, P. (1997). Vold og kjærlighet: menn som mishandler kvinner. Anstorp, T. & Axelsen, E. (Red.), *Menn i forandring*. (s. 129-168). TANO AS.
- Justis- og beredskapsdepartementet. (2021). *Frihet fra vold; Regjeringens handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner 2021-2024*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/9c4fb648c66c4c1eb2e58f645eb870b8/209755-jd-frihetfravold-web.pdf>
- Norsk psykologforening. (16.04.2018). *Å være offer for vold i nære relasjoner*.
[https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/aa-vaere-offer-for-vold-i-naere-relasjoner#:~:text=Voldssirkelen%20\(7\)%20beskriver%20hvordan%20mange,kan%20vise%20kj%C3%A6rlighet%20og%20hensyn](https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/aa-vaere-offer-for-vold-i-naere-relasjoner#:~:text=Voldssirkelen%20(7)%20beskriver%20hvordan%20mange,kan%20vise%20kj%C3%A6rlighet%20og%20hensyn).
- NOU 2003: 31. (2003) *Retten til et liv uten vold*.
<https://www.regjeringen.no/contentassets/63e114ce782044d5b472546dfd102c35/no/pdfs/nou200320030031000dddpdfs.pdf>
- Riksadvokaten. (2022). *Mål og prioriteringer for straffesaksbehandlingen i 2022*. (Rundskriv nr. 1/2022). Den høyere påtalemyndighet.
<file:///C:/Users/47416/Downloads/M%C3%A5l-og-pri-2022.pdf>
- Rosten, M.G. (2020). En (tro)verdige utsatt? Menns fortellinger om vold fra en kvinnelig eller mannlig partner. Bredal, A., Eggebø, H., Eriksen, A.M.A. (Red.) *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge*. (87-106).